

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.III.30.392/2015/6. szám

A Szegedi Ítéltábla a Dr. Mészáros Ferenc Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Mészáros Ferenc ügyvéd) által képviselt **felperes neve,,f.a.”** felperes címeszám alatti székhelyű felperes által – a Dr. Juhász György Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Juhász György ügyvéd) által képviselt **I.rendű alperes neve, lakcíme** szám alatti lakos I. rendű és a dr. Futaki Gézané ügyvéd által képviselt **II.rendű alperes neve, lakcíme** 54. szám alatti lakos II. rendű alperes ellen vezetői felelősség megállapítása iránt indított perében a Gyulai Törvényszék 2015. július hó 10. napján kelt 15.G.40.008/2015/16. számú ítélete ellen az I. rendű alperes részéről 18., és a II. rendű alperes részéről 19. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét azzal a pontosítással **hagyja helyben**, hogy az I. és II. rendű alpereseknek a **A... Kft. „f. a.”** ügyvezetőjeként a cég vagyonában 177.966,86 (Egyszázhetvenhétezer-kilencszázhatvanhat egész-nyolvanhatszázad) Euró mértékű vagyonsökkenésért fennálló felelősségük egyetemleges.

Kötelezi I. és II. rendű alpereseket, hogy 15 nap alatt személyenként fizessenek meg felperesnek 25.000,- (Huszonötezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

Az **A... Kft.** (továbbiakban: adós) 1991. október hó 1. napján alakult. Ügyvezetői az adós felszámolási eljárását megelőzően az I-II. rendű alperesek voltak.

Az adós 2007-2008. években szennyvízhálózatok építésével kapcsolatos vállalkozási szerződéseket kötött, melyekből elszámolási viták alakultak ki, a részére járó vállalkozói díjak megfizetésre nem kerültek.

Az adós felszámolása iránti kérelmet a **D... Kft.** terjesztette elő 2008. október 1. napján 5.718.000,- Ft vállalkozói díj meg nem fizetése miatt. Kérelmében utalt arra, hogy az adós a követelést, a felszámolási eljárást megelőző felszólításokat nem vitatta, azt nem teljesítette. A felszámoló bíróság felhívására az adós képviselőjében II. rendű alperes a tartozást elismerte és annak megfizetésére 30 napos határidő engedélyezését kérte, amely eredménytelenül telt el. A Békés Megyei Bíróság Fpk.04-08-000296/7. sorszámú végzésével az adós fizetéseképtelenségét megállapította és elrendelte felszámolását, amely végzést az adós 2009. január 8. napján vett át. Az elsőfokú bíróság felszámolást elrendelő végzése elleni fellebbezési határidő 2009. január 23. napján eltelt, a végzés 2009. január 24-én jogerőre emelkedett. A felszámolás közzétételére 2009. január 28. napján került sor.

2009. január 27. napján az adós engedményezési szerződést kötött a **Aa... s.r.l. úniós tagállam neve**

székhelyű társasággal, melynek alapításától, 2007. október 3. napjától egyedüli tulajdonosa (tagja) az adós. Az engedményezési szerződéssel az adós a **B... Ltd. únión kívüli** céggel szemben fennálló 177.966,86 EUR összegű követelését ruházta át.

A felszámolást elrendelő végzés ellen az adós jogi képviselője, **adós jogi képviselőjének neve** 2009. január 26. napján kelt fellebbezést terjesztett elő.

Az adós felszámolási nyitómérleg szerint 2009. január 28-án az adós eszközállományából a pénzeszközök értéke 18.866.000,- Ft, követelésállománya 1.315.735.000,- Ft volt, az ezzel szemben álló kötelezettségekből a rövid lejáratú kötelezettség mértéke 1.572.768.000,- Ft, míg a hosszú lejáratú kötelezettség 63.288.000,- Ft volt.

A felszámoló bíróság 11. sorszám alatti végzésével a felszámolás elrendeléséről rendelkező végzés ellen előterjesztett fellebbezést, annak elkésztése miatt 2009. január 11. napján elutasította, mely végzés 2009. március 6-án jogerőre emelkedett.

A felperes az adós felszámolási eljárásában 37.047.000,- Ft összegű hitelezői igényt jelentett be, melyet a felszámoló visszaigazolt és nyilvántartásba vett.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az I-II. rendű alperesek, mint az adós társaság ügyvezetői, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladataikat nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látták el és ezáltal az adós vagyona 177.966,88 EUR összeggel csökkent. Előadta, hogy az adós és a **A... s.r.l.** között létrejött engedményezési szerződés, amely jelentős összegű vagyont vont el az engedményezőtől – egyebek mellett – már önmagában megalapozza az alperesek Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti felelősségét. Az engedményezési szerződés megkötése nem szolgálta a hitelezők érdekeit és az adós vagyonában 177.966,88 EUR összegű csökkenést idézett elő. Amennyiben nem ellenérték nélkül történt az engedményezés, hanem mögötte kölcsönszerződés állt, az önmagában nem ad alapot a felelősség alóli mentesülésre, figyelemmel a Számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 42. § (4) bekezdésében írt hátrasorolt kötelezettségekre vonatkozó szabály miatt. Az engedményezési szerződés csak a többi hitelező követelésének kielégítését követően lett volna megköthető, ezért az a többi hitelező érdekét nem szolgálta, azokat sértette. Az engedményezési szerződés létrejöttkor az adós már fizetéseképtelen helyzetben volt.

Az alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték.

Az I. rendű alperes elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a II. rendű alperessel fennálló megállapodás alapján csak az új megrendelésekkel, az üzletszerzésekkel foglalkozott, az engedményezési szerződés létrejöttében szerepet nem vállalt, azt a II. rendű alperes kötötte meg. Vitatta, hogy az engedményezési szerződés ingyenes ügylet volt, mert annak alapja egy korábbi kölcsönszerződés volt, és az engedményezéssel annak ellentételezésre került sor. Az ügyvezetés az engedményezési szerződés megkötésekor a felszámolás jogerőre emelkedéséről, így arról, hogy az adós fizetéseképtelensége bekövetkezett, nem tudott. Állította, hogy a felszámolás megindulásakor az adós vagyona, az engedményezett összeg figyelmen kívül hagyása esetén is elegendő volt a hitelezői igények kielégítésére. Ezért az engedményezés a hitelezők érdekeit nem sértette. Miután az engedményezés nem ingyenesen történt, annak teljesítésével az adós kötelezettségétől is szabadult, ezért a vagyoncsökkenés nem a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében rögzített és megkívánt módon nem következett be. Ebből következően nem lehet szó ügyvezetői mulasztásról, sem a hitelezők érdekeit sértő magatartásról.

A II. rendű alperes is azt állította, hogy az engedményezési szerződés egy korábban, a **A... Kft.** (adós) és a **Aa...Kft.** között létrejött kölcsönszerződésre tekintettel jött létre, tényleges jogviszonyon alapult. A kölcsöntartozást ezen engedményezéssel rendezte egymással a két gazdasági társaság. Az engedményezés jogszerű megoldás volt a tartozások rendezésére, annak megkötése nem volt

jogszabálysértő, az adósnak nem állt szándékában a hitelezők elől vagyon elrejtése, a rendes gazdálkodás szabályai szerint járt el. Arról, hogy a felszámolást elrendelő végzés 2009. január 28-án jogerőre emelkedett, nem volt tudomása, arról tudott ugyan, hogy az adóssal szemben a felszámolást a bíróság elrendelte, azonban ezt a végzést megfellebbezte és joggal bízott abban, hogy a jogorvoslati eljárás során rendezni tudja a felszámolási kérelemben nem írt tartozást. Arra is hivatkozott, hogy mindkét társaság könyvelését a felperes végezte, egyik tagja, **gazdasági igazgató neve** mindkét társaságnál gazdasági igazgatói feladatot látott el, ebből következően rálátással bírt az adós gazdasági helyzetére. Ebből következően az adós minden szerződését felepres ismerte.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az I-II. rendű alperesek az adós ügyvezetőjeként a cég fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkeztét követően ügyvezetői feladataikat nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látták el, ennek következtében a cég vagyona 177.966,86 EUR összeggel csökkent. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Az I. rendű alperes elsődleges ellenkérelmével kapcsolatban megállapította, hogy erre az I. rendű alperes csupán hivatkozott, azonban a feladatmegosztást nem bizonyította, de az sikeres bizonyítás esetén sem elegendő felelősség alóli kimentéséhez. A perben alkalmazandó Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztéről az I. rendű alperesnek is tudnia kellett. Amennyiben arról nem tudott, az mulasztásos felelősségét veti fel, mely ugyanazon jogkövetkezményhez vezet. Ezt követően a hitelezővédelem folytán már csak a Cstv. 33/A. § (3) bekezdése szerinti kimentési lehetősége állt fenn, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően törekednie kellett volna olyan tevékenységre, olyan szerződések megkötésére, melyek a hitelezők érdekeinek elsődlegességén alapulnak, egyben megakadályozni a II. rendű alperes fentieket sértő ügyletkötéseit. Amennyiben az I. rendű alperes álláspontja helytálló lenne, az lehetőséget teremtene a felelősség alóli, a hitelezőket károsító mentesülésre, amely a jogalkotó céljával ellentétes helyzetet teremtene. E körben hivatkozott **adós jogi képviselőjének neve** más perben tett tanúvallomására. A tanú az adós gazdálkodó szervezet jogi képviselője volt, vallomásából egyértelműen megállapíthatóan az I. rendű alperes nem vonta ki magát az adós életéből és azokról az eseményekről is tudott, amelyeket esetlegesen nem ő, hanem II. rendű alperes magatartása idézett elő. Ezért az I. rendű alperes vonatkozásában is érdemben vizsgálta a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében írt konjunktív feltételek fennállását.

Elsőként azt vizsgálta, volt-e olyan időpont, amikor az alperesek előre látták vagy láthatták, hogy az adós nem lesz képes esedékességgel kifizetni a vele szemben fennálló követeléseket. A bizonyítékokból – ideértve a felszámolási eljárásban készült közbenső mérleget és II. rendű alperes korábban tett nyilatkozatait is – kétséget kizáróan megállapíthatónak tartotta, hogy az adós rendkívüli mértékű tartozást halmozott fel, az ezzel szemben álló pénzeszközök még részben sem bizonyultak elegendőnek. Az, hogy az adós rendkívüli mértékű követelésállománnyal rendelkezett, nem bír jelentőséggel, mert a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet megállapításakor azt kell vizsgálni, hogy egy adott időpontban a tartozások kielégítésére elegendő likvid (azonnal felhasználható) pénzügyi eszköz található-e az adós bankszámláin, pénztárában. Ez az adós esetében nem állt fenn, melyet II. rendű alperesnek a hitelezők követelését elismerő, de annak teljesítésére határidőt kérő beadványa is alátámaszt. Hasonló perekben a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet megállapításához általában szakértői bizonyításra van szükség. Azonban ez a rendelkezésre álló bizonyítási adatok miatt szükségtelen volt, az adós vonatkozásában a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet az engedményezési szerződés létrejöttékor már fennállt. Ennek ismeretében vizsgálta az ügyvezetői mulasztást, azzal okozati összefüggésben az adós vagyonának csökkenését, vagy a hitelezői követelések teljes kielégítetlenségét.

Az I. rendű alperes a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet időpontjától köteles volt az adós működésében tevékeny szerepet vállalni, a hitelezői érdekek érvényre jutását irányítani, vagy

legalábbis figyelemmel kísérni. Ennek elmulasztása nem adhat alapot a felelősség alóli kimentésre, ezért annak nincs jelentősége, hogy a szerződések megkötésében részt vett-e vagy sem. Annak ismeretében vizsgálta a per tárgyává tett engedményezési szerződést, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben az összes hitelező érdekeit szem előtt tartva jártak-e el alperesek és eljárásuk folytán az adósnál vagyonsökkenés bekövetkezett-e. Utalt a bírói gyakorlatra, arra, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése után egyes hitelezőket a vezető tisztségviselő nem hozhat kedvezőbb helyzetbe és különösen arra nincs mód, hogy más hitelezők hátrányára a kapcsolt vállalkozás részére engedményezéssel követeléseket adjon át. Az engedményezési szerződés nem illeszkedik a hitelezői érdekekhez, ezen ügyvezetői magatartás felróható. Kétséget kizáróan az sem volt megállapítható, hogy az engedményezési szerződés alapját képező kölcsönszerződés ténylegesen létrejött-e. Az utolsó tárgyaláson fénymásolatban csatolt okirat – tanúk aláírásának hiánya miatt – bizonyító erővel nem bír, ezen túl a kapcsolt vállalkozások esetében a nem vitathatóan felmerülő kételyek miatt az ilyen típusú szerződéseket – a szerződésen túl – más bizonyítékokkal is alá kell támasztani, ez alperesek részéről nem történt meg. Ebben a körben felajánlott bizonyítás – II. rendű alperes személyes, valamint a másik szerződő fél vezető tisztségviselője, tanúkenti meghallgatása – az érintettek egyértelmű érdekeltsége miatt nem eredményezhetne eltérő elbírálást, ezért az erre irányuló bizonyítási indítványokat elutasította. Megjegyezte, amennyiben a kölcsönszerződésben írt követelés ténylegesen fennállna, abban az esetben sem lehetett azt jogszerűen engedményezni, mert az egyik hitelező a többihez képest egyértelműen kedvezőbb helyzetbe került. Mindez vagyonsökkenést eredményezett, mert a követelés vagyonelemnek tekintendő. A per elbírálása szempontjából nincs jelentősége annak sem, hogy az adós működésében ekkor vagy korábban részt vett-e, és milyen módon **gazdasági igazgató neve**, mert ez az ügyvezetői felelősséget nem érinti, a könyvelői mulasztások elbírálása más perre tartozó kérdés.

Az ítélet ellen az alperesek terjesztettek elő fellebbezést kérve az ítélet megváltoztatását, a kereset elutasítását.

Az I. rendű alperes szerint az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének vizsgálata során az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta az adós jelentős mértékű követelésállományát. Az ennek terhére megkötött engedményezési szerződést, mint vagyonsökkenőt tényezőt figyelembe vette akként, hogy azt egyenértékűnek tekintette a likvid tőkével. Fenntartotta, hogy az adós tevékenysége során nem fejtett ki teljes körű ügyvezetői feladatokat, azok megosztottak voltak,. A gyakorlatban a tényleges feladatmegosztás életszerű. A másik ügyvezető ügykörében kötött ügylettel kapcsolatos tájékoztatási kötelezettség elmulasztása nem róható a jogügylet megkötésében részt nem vevő, arra ráhatással nem rendelkező ügyvezető terhére. Sérelmezte, hogy **adós jogi képviselőjének neve** tanúkenti meghallgatására nem került sor, csupán egy korábbi más perben tett tanúvallomása került értékelésre, amely konkrétumokat nem tartalmaz. Állította, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetet megelőzően, sem azt követően nem tett olyan intézkedést, amely az adós hitelezőinek érdekével ellentétes, vagy az adós vagyonát ténylegesen csökkentette. Nem állapítható meg olyan időpont sem, amikor látták vagy láthatták volna, hogy az adós nem lesz képes a hitelezői igényeket kielégíteni. A Cstv. 33/A. §-a szerinti perben a felperest terhelő bizonyítási kötelezettség nem teljesült. A konjunktív feltételek megléte esetén is az egyetemlegesség megállapításához bizonyítania kellett a felperesnek, hogy a kárt egymás magatartásáról tudva, egymás magatartásának hatását felmérve szándékegységben és/vagy egymás tevékenységét kiegészítve okozták. A terhükre rótt engedményezést, mint felelősségüket megalapozó magatartást azért nem lehet figyelembe venni, mert nem kellett észlelniük olyan körülményeket, melyekből a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetre alappal kellett volna következtetniük, vagy következtethettek volna.

A II. rendű alperes fellebbezésében sérelmezte, hogy az adós gazdasági helyzetének megítélésének

alapjául túlnyomórészt **adós jogi képviselőjének neve** nyilatkozataira hagyatkozott az elsőfokú bíróság annak ellenére, hogy szélesebb körben kellett volna vizsgálnia azt. Ez az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének megítéléséhez elengedhetetlenül szükséges volt. A felszámolási eljárás során a tartozás elismerése nem a felszámolással való egyetértést jelentette, hanem az időnyerést szolgálta. Köztudomású, hogy ebben az időben az építési vállalkozások mindegyike a körbetartozások miatt bizonytalan pénzügyi helyzetben volt. Nem vitásan az adósnak komoly vagyona volt, amely fedezetet nyújtott minden kötelezettségére, ezért összességében nem állapítható meg tényként a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet. A Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében írtak megállapításához szükséges tényállás felderítetlen maradt. Bár az elsőfokú ítélet felsorolta, hogy mit kellett bizonyítania a felperesnek és alperesek miként menthették magukat, azonban nem értékelte a felperes bizonyítási terhét. Adat volt arra, hogy több felszámolási kérelem volt az adóssal szemben akkor is, és korábban is, melyeket sikerrel kezelt. Szakértői bizonyítás igazolhatta volna, hogy megrendelése, folyamatban lévő munkálatai miatt a felszámolási kérelmet előterjesztő alvállalkozó részszámláját ki tudta elégíteni. A hitelező 5 milliós tartozásának összege nem alapozza meg a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetet, mert milliárdos nagyságrendű munkák voltak folyamatban. Sétélmezte az ügyvezető meghallgatására és könyvszakértőre vonatkozó bizonyítási indítványainak elutasítását. Utóbbi kapcsán vizsgálható lett volna a vagyonsökkenés bekövetkezése. Az utolsó tárgyaláson csatolt kölcsönszerződéssel kapcsolatban előadta, több büntető eljárás volt folyamatban és ezért azt csak akkor sikerült az iratokhoz csatolni. A vagyonsökkenés mértékét, mint a felelősség konjunktív feltételét az elsőfokú bíróság nem vizsgálta, arra a felperes előadását elfogadta. Amennyiben az általa indítványozott bizonyítás lefolytatásra kerül, az kimentési lehetőséget teremtett volna meg. Bár a felperes nem tett eleget bizonyítási kötelezettségének, az elsőfokú bíróság megfordította a bizonyítási terhet és az általuk előterjesztett bizonyítási indítványok elutasítása attól is megfosztotta őket, hogy a felperesi bizonyítatlanság ellenére igazolhassák, az adós nem volt felszámolásközei helyzetben, ebből következően a felelősségük sem állapítható meg.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

Az I. rendű alperes fellebbezésével kapcsolatban kiemelte, a fizetéseképtelenség és a vagyonsökkenés fogalma nem azonos. Előbb azt kell megállapítani, hogy az engedményezési szerződéskor az adós ki tudta-e fizetni lejárt tartozásait, majd azt, hogy az engedményezési szerződés az adós hitelezőinek érdekében állt-e, el vont-e vagyonelemet az adóstól. Hangsúlyozta, az egységes joggyakorlat és a hatályos jogszabályok sem ismerik a névleges ügyvezető fogalmát, a társaság vezető tisztségviselői között a felelősség egyetemleges.

adós jogi képviselőjének neve tanúkénti meghallgatásával kapcsolatban hangsúlyozta, ilyen indítványt I. rendű alperes nem tett, másfelől a Pp. 193.§-a alapján a bíróság mellőzheti azon tényekre vonatkozó további bizonyítást, amelyek okirattal bizonyíthatók. Az elsőfokú bíróság az I. rendű alperesnek csak azon állítása körében értékelte **adós jogi képviselőjének neve** más eljárásban tett tanúvallomását, amely az ügyvezetői feladat megosztásra vonatkozott és amit I. rendű alperes egyébként nem bizonyított. Téves az I. rendű alperes hivatkozása arra, hogy az engedményezési szerződésről nem tudott, mert ellenkérelmében kifejezetten akként nyilatkozott, hogy az engedményezés nem ellenérték nélküli volt. Tudatában volt a követelés átruházásának, mely nyilvánvalóan vagyont vont el az adóstól. Valótlan az a hivatkozás is, mely szerint nem tudott a cég fizetéseképtelenségéről. **adós jogi képviselőjének neve** a felszámolást elrendelő végzés elleni fellebbezésében fejtette ki, hogy akkor már több mint tíz ilyen eljárás volt folyamatban az adós ellen és életszerűtlen, hogy ezekről az I. rendű alperesi ügyvezető nem tudott. Az adós elsőként határozatot kapott a felszámolási eljárás elrendeléséről, azt követően a fellebbezés határidőn túli előterjesztése miatti elutasításáról, és harmadszor a jogerőre emelkedésről is értesítést kapott a bíróságtól, így értesült arról, hogy a felszámolási eljárást jogerősen elrendelték. Az engedményezési

szerződés a felszámolás jogerős elrendelését követően kelt és, ha máskor nem, ebben az időben már minden kétséget kizáróan tudnia kellett az I. rendű alperesnek, hogy az adós fizetéseképtelen. Az adósna hiába volt jelentős összegű, harmadik személyekkel szembeni követelése, mert az önmagában nem jelenti a fizetőképességét, annak ismeretében, hogy a tartozások lejártakor, azokat követelésállománya ellenére sem tudta rendezni, a meglévő vagyonelemek nem voltak likvid jellegűek, a harmadik személyekkel szemben fennálló követelések utóbb sem minősültek behajthatónak, a felszámolási eljárás során azokból teljesítés nem folyt be.

II. rendű alperes fellebbezésére előadta, amennyiben az adós valóban fizetőképés volt, akkor kiegyenlített volna a felszámolás alapjául szolgáló tartozását annak esedékességekor, vagy azt követően, még a felszámolás közzététele előtt. A II. rendű alperes sem azt állította, hogy az adós fizetőképés volt, hanem azt, hogy számos követeléssel és megbízással rendelkezett, amely fogalmak nem ugyanazt jelentik.

A fellebbezések nem alaposak.

A felperes keresetében kérte az I-II. rendű alperesek felelősségének megállapítását, mert álláspontja szerint az adós gazdálkodó szervezet vagyona a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően az alperesek, mint ügyvezetők tevékenysége folytán csökkent.

A gazdasági társaságokról szóló – a perbeli jogvita elbírálásakor hatályos – 2006. évi IV. törvény (Gt) 30. § (2) bekezdése szerint a vezető tisztségviselő a gazdasági társaság ügyvezetését az ilyen tisztséget betöltő személytől általában elvárható gondossággal, a gazdasági társaság érdekeinek elsődlegessége alapján köteles ellátni. A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a gazdasági társaság fizetéseképtelenségével fenyegető helyzet bekövetkeztét követően a vezető tisztségviselők ügyvezetési feladataikat a társaság hitelezői érdekeinek elsődlegessége alapján kötelesek ellátni. A törvény e követelmény felróható megszegése esetére, ha a gazdasági társaság fizetéseképtelenné vált, előírhatja a vezető tisztségviselő hitelezőkkel szembeni helytállási kötelezettségét.

A Gt. 30. § (3) bekezdése továbbfejlesztette a vezető tisztségviselőre vonatkozó korábbi felelősségi szabályokat és a korlátolt felelősséget speciális szabályozással áttörte, és a „jogszerűtlen gazdálkodásért” való személyes vezetői felelősség (wrongful trading) intézményét valósította meg annak érdekében, hogy a társaság vezetését csődközeli helyzetben visszatartsa a hitelezői érdekeket sértő magatartásoktól. A hitelezővédelmi szabály beiktatását az indokolta, hogy a felelősen gazdálkodó üzletemberektől elvárható, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben már ettől az időponttól kezdve a társaságot úgy működtesse, hogy ne veszélyeztesse a hitelezők követeléseinek behajtási esélyeit. Ilyen esetben az ügyvezetőnek – ha nem kezdeményezi a csődeljárást, illetve a felszámolást – minden igyekezetével arra kell törekednie, hogy a hitelezők követelésükhöz hozzájussanak. A vezető tisztségviselőknek e követelmény megszegése esetére előírt, hitelezőkkel szembeni helytállási kötelezettségét szabályozza, a Gt. 30. § (3) bekezdésében foglalt utaló szabály szerint a Cstv. 33/A. § rendelkezése.

Ha a jogi személy tagja, vezető tisztségviselője a jogi személy tevékenységi körében jár el és ilyenkor a jogi személlyel szerződéses vagy szerződésen kívüli jogviszonyban álló harmadik személynek érdeksérelmet okoz, a polgári jogi felelősség jogkövetkezmények általában a jogi személlyel szemben alkalmazhatók. Más a helyzet akkor, ha külön jogszabály szankciós jelleggel átviszi a felelősséget a tagra, vezető tisztségviselőre. Ebben az esetben a tag, vezető tisztségviselő a deliktuális kárfelelősség feltételei szerint felel a felróható magatartással okozott összefüggésben harmadik személlynél keletkező vagyoni hátrányért.

A Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének jelen ügyben hatályos rendelkezése szerint az ügyvezető vagy a felszámoló a felszámolás ideje alatt keresettel kérheti a bíróságtól (6.§ (1) bekezdés) annak

megállapítását, hogy azok, akik a gazdálkodó szervezet vezetői voltak a felszámolás kezdő időpontját megelőző három évben, a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladataikat nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látták el, és ezáltal a társasági vagyon a keresetben meghatározott mértékben csökkent. A fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte az az időpont, amelytől kezdve a gazdálkodó szervezet vezetői előre látták, vagy ésszerűen előre láthatták, hogy a gazdálkodó szervezet nem lesz képes esedékességgel kielégíteni a vele szemben fennálló követeléseket. Ha többen, közösen okoztak kárt, felelőségük egyetemleges. A (2) bekezdés szerint mentesül a felelőség alól az (1) bekezdésben említett vezető, ha bizonyítja, hogy a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően az adott helyzetben elvárható valamennyi intézkedést megtette a hitelezői veszteségek csökkentése érdekében.

A Cstv.33/A. §-a a kártérítési tényállásának alapja a hitelezői érdekekkel ellentétes fizetői tevékenység, mint jogellenes magatartás, míg az ügyvezető fenti magatartásával, kötelezettségével okozati összefüggésben bekövetkezett károsodás pedig a vagyonihiány.

Az I. rendű alperes elsődlegesen arra hivatkozott fellebbezésében is, hogy a II. rendű alperessel az ügyvezetői feladatok megosztásában megállapodott, az engedményezési szerződés megkötésében sem vett részt, ezért felelősége nem állapítható meg.

A Cstv. 33/A. § (1) bekezdés utolsó előtti fordulata szerint, ha többen közösen okoztak kárt, felelőségük egyetemleges. Ez a jogszabályi rendelkezés kifejezetten arra az esetre vonatkozik, ha az adott cégnek a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követő időszakban több ügyvezetési feladatot ellátó vezető tisztségviselője van. Ez esetben a vezető tisztségviselők felelősége egyetemleges. Ez a Ptk. 334. § (1) bekezdése értelmében ez azt jelenti, hogy a teljesítés (jelen esetben helytállási kötelezettség megállapítása) bármely kötelezettől vagy akár egyszerre valamennyitől követelhető (kötelezettek egyetemlegessége). A helytállási kötelezettség oszthatatlanságát, jelen esetben tehát a speciális törvényi rendelkezés hozza létre. A felperesi hitelező, mint jogosult szabadon választhat, hogy melyik vezető tisztségviselő ellen indítja meg a pert, érvényesíti követelését, tekintettel arra, hogy az adott időszakban vezető tisztséget betöltő valamennyi vezetőre kiterjesztette az egyetemlegesség kimondásával a jogszabály a helytállási kötelezettséget, összhangban a Ptk. 344. § (1) bekezdésének rendelkezésével.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy önmagában a feladatmegosztás sikeres bizonyítás esetén sem lenne alkalmas a vezetői felelőség alóli mentesülésre. Az ítéletábra hangsúlyozza, hogy a jelen ügyben irányadó Gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) a névleges vezető fogalmát nem ismeri. Így az a vezető is felelőséggel tartozik a hitelezőket ért kárért, aki a gazdálkodó szervezet életében aktívan nem vesz részt. A vezető tisztséget betöltő személyektől általában elvárható gondosság feltételezi, hogy az ügyvezető figyelemmel kíséri a cég gazdálkodását, működését. A cég működése és anyagi helyzete iránti érdektelenség és az abból fakadó ismeret és információs hiány – még egymás közötti feladatmegosztás esetén is – olyan fokú mulasztás és gondatlanság, amely megalapozza az I. rendű alperes felelőségét és helytállási kötelezettségét is (EBH 2011/2326.).

A Cstv. 33/A. §-ában foglaltak alapján annak megítélése, hogy az ügyvezető tevékenysége a hitelezői érdekekkel ellentétes volt-e, milyen mértékű vagyonsökkenés hozható összefüggésbe a tevékenységével, bonyolult gazdasági kérdés. Az ilyen típusú perekben éppen ezért általában könyvszakértői bizonyítással kell tisztázni elsődlegesen azt, hogy a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet mikor állt be, majd pedig, hogy ezt követően milyen gazdasági események történtek, milyen vezetői magatartás felelt meg a hitelezői érdekek védelmének, továbbá mekkora a jogellenes vezetői magatartással okozott vagyonsökkenés pontos mértéke.

Ahogy arra az elsőfokú bíróság helyesen rámutatott, a Pp. 164. § (1) bekezdésében foglaltak

alapján a felperest terhelte a Cstv. 33/A. §-a szerinti bizonyítási kötelezettség a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének időpontját, továbbá a hitelezői érdekekkel ellentétes alperesi vezetői magatartás, és a vagyonsökkenés mértéke közötti okozati összefüggés tekintetében, míg ezt követően az I-II. rendű alperest terhelte a bizonyítás a kimentés körében (IH 2012/91. számú jogeset).

Elsődlegesen a bíróságnak tehát meg kellett állapítania a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének időpontját. Az elsőfokú bíróság e körben helyesen különítette el egymástól a fizetéseképtelenség (Cstv. 27. §) és a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet fogalmát (Cstv. 33/A. §). Hivatkozása a kialakult bírói gyakorlattal egyező. Az elsőfokú bíróság – szakértő bevonása nélkül – a felszámolási eljárásban készült közbenső mérleg nyitó adataiból, a II. rendű alperes nyilatkozatából megállapította, hogy az adós társaság rendkívüli mértékű tartozást halmozott fel, és ezzel szemben álló pénzeszköze nem bizonyult elegendőnek, az engedményezési szerződés létrejöttékor a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet már fennállt. Ezen megállapítást az I-II. rendű alperes fellebbezésében vitatta ezért az ítéletábra vizsgálta a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének időpontját.

A per irataiból megállapítható, hogy az adós gazdálkodó szervezettel szembeni felszámolási kérelmet 2008. október 1. napján nyújtották be a bírósághoz, a felszámolás elrendeléséről szóló 7. sorszámú végzés adós általi átvételére 2009. január 8. napján került sor, 2009. január 23. napján a fellebbezési határidő lejárt. Az elsőfokú bíróság végzése 2009. január 24. napján jogerőre emelkedett és 2009. január 28. napján a felszámolási eljárás közzétételére került sor. Az ezt követően 2009. január 26. napján kelt és a bírósághoz 2009. január 28. napján érkezett fellebbezés így elkésztetten került a bírósághoz benyújtásra.

A kialakult bírói gyakorlat szerint a felszámolási eljárás jogerős elrendelésekor – szakértő bevonása, és tanúk meghallgatása nélkül is – az adós gazdálkodó szervezet fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete megállapítható, mert ebben az időpontban (azaz jelen esetben 2009. január 24-én), már nemcsak fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet állt fenn, hanem konkrétan az adós fizetéseképtelensége is megállapításra került (Kúria Gfv.IX.30.432/2010/4.).

A peres iratokhoz csatolásra került továbbá az adós gazdálkodó szervezet 2010. január 28. napjára készített első közbenső mérlege, mely nyitó adatként tartalmazza a felszámolási nyitómérleg adatait, mely tartalmában – a jogszabályban rögzített eltérés lehetősége mellett – meg kell, hogy egyezzen a felszámolási zárómérleg (2009. január 27-i) adataival. A Cstv. 31. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a felszámolás alatt álló gazdálkodó szervezet vezetője a felszámolás kezdő időpontját megelőző nappal éves beszámolót (tevékenység lezáró mérleget) köteles készíteni. A felszámolás számviteli feladatairól szóló 225/2000. (XII. 19.) Korm. rendelet 5. § (1) bekezdése szerint pedig a felszámoló a zárómérleg alapján nyitó felszámolási mérleget készít. Azaz a felszámoló a nyitómérleget a tevékenység zárómérleg adatai alapján állítja össze. A nyitómérleg szerint az adós gazdálkodó szervezet eszközállományából a pénzeszközök értéke 18.866 e forint, míg követelésállománya 1.315.735 e forint volt, azonban az ezzel szemben álló kötelezettségekből a rövidlejáratú kötelezettség mértéke 1.572.768 e forint, míg a hosszú lejáratú kötelezettség 63.288 e forint volt. Megállapítható tehát, hogy a pénzeszközök és a követelések együttesen sem fedezik a rövidlejáratú kötelezettségek összegét 2009. január 27. napján, azaz a rövid lejáratú kötelezettségek esedékességgkori megfizetésére az adós már nem volt képes, erre elegendő pénzeszköze nem volt. A tartozások esedékességgkor történő kielégítésének „képessége” egyébként is likvid pénzeszköz meglétét feltételezi, vagyis nem elegendő, ha az adós teljes vagyona készpénzzé konvertálása esetén – egyébként fedezetet nyújtana a tartozások kielégítésére.

Mivel az adós nagy összegű tartozásállománnyal, és kevés likvid pénzeszközzel rendelkezett, megállapítható, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete már 2009. január 24. napját megelőzően bekövetkezett, azaz 2009. január 24-én az engedményezési szerződés megkötését

megelőzően már fennállt, és erről a vezető tisztségviselőknek tudniuk kellett, már csak azért is, mert az adós ellen folyamatosan felszámolási eljárásokat kezdeményeztek a hitelezők. Ezért az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor szakértő bevonása és tanúk meghallgatása nélkül, a fizetési képtelenséggel fenyegető helyzet időpontját megállapította.

Ezen időponttól kifejetett ügyvezetői magatartás szolgálhat alapul a Cstv. 33/A. §-ában szabályozott felelősség megállapítására.

A Cstv. 33/A. §-a szerinti vagyonsökkenés a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követő időszakra nézve az aktív vagyon csökkenését jelenti. A vagyonsökkenés akkor is bekövetkezhetsz, ha egyébként a vagyon csökkenésével járó ügyletek eredményeként egyes hitelezői követelések akár meg is szűnnek (Szegedi Ítélőtábla Gf.I.30.345/2015/2.számú döntés, Szegedi Ítélőtábla Gf.III.30.229/2015/3. számú döntés). Ezen túlmenően vagyonsökkenést okoz a társaság tartozásának növekedése, illetőleg a követelések behajtásának elmulasztása (Fővárosi Ítélőtábla 11.Gf.40.706/2013/3.számú döntés), és vagyonsökkenést okoznak a fiktív, illetőleg aránytalan kötelezettségvállalást eredményező szerződések is (Szegedi Ítélőtábla Gf.III.30.431/2013/2.számú döntés, ÍH 2014/35. számon közzétett eseti döntés).

A felperes állítása szerint a 2009. január 27. napján tett engedményezés ingyenesen történt, mely vagyonsökkenést eredményezett.

Az I-II. rendű alperesek állították, hogy az engedményezés visszsterhes volt, mert a **Aa** Kft. 2008. augusztus 6. napján 130.000.000,- Ft kölcsönt nyújtott az adós gazdálkodó szervezetnek, és ezen kölcsön törlesztéseként történt meg a követelés engedményezése.

A perben csatolásra került másolati példányú 2008. augusztus 6-i keltű kölcsönszerződésben a **Aa...** Kft. magyarországi cég adott kölcsönt a **A...** Kft. adós gazdálkodó szervezetnek. Más okirat a perben csatolásra nem került. Ezzel szemben az engedményezési szerződésben szerződő félként a **A...** Kft., mint engedményező és a **Aa...** s.r.l. **úniós tagállam neve** székhelyű cég, mint engedményes szerepel. A felek előadása szerint a **Aa..** Kft., a **A...** Kft. és a **Aa...** s.r.l. három önálló jogi személy. Arra vonatkozóan a felek állítást nem tettek, hogy a **úniós tagállam neve**-i céggel szemben az adós gazdálkodó szervezetnek tartozása állt volna fenn. Az engedményezési megállapodás ugyan rögzíti, hogy a két magyar cég (a **A...** Kft. és a **Aa...** Kft.) is megegyeztek az engedményezésben, de ez a magyar cégek között egyéb adatok, nyilatkozatok hiányában nem értelmezhető. Így megállapítható, hogy az engedményezés tekintetében az alperesek a visszsterhességet nem igazolták, és a felszámolás elrendelését megelőző nappal történt engedményezés az adós gazdálkodó szervezet vagyonát csökkentette.

Ha ellenérték fejében történt volna az engedményezés, a vagyonsökkenés az esetben is megállapítható lenne, mert a **Aa...** s.r.l. **úniós tagállam neve** cégnek egyedüli tagja az adós. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte után az adós tulajdonában álló cég esetlegesen fennálló követelésének kielégítése sem a hitelezői érdekeket szolgálja. A társaság hitelezőinek érdeke azt kívánja meg, hogy az adós saját cége követeléséhez másokat megelőzően ne jusson hozzá, és ezzel a társaság más hitelezők kielégítésére szánható vagyonát ne csökkentse (BDT 2013/2881.). A Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezéseknek az a célja, hogy a külső hitelezők, az adós társasággal gazdasági kapcsolatban álló személyek, és ezáltal a gazdasági élet biztonságát szolgálja.

Az alperesek hivatkozása szerint a vagyonsökkenés összegét az elsőfokú bíróság nem vizsgálta, az nem lehet azonos az engedményezett követelés összegével.

Az engedményezett követelés összegét azonban a felek a szerződésben megjelölték, az engedményezési szerződést a kötelezettként megjelölt személy is aláírta, így az abban foglalt követeléssel azonos mértékű a vagyonsökkenés.

Az alperesek hivatkoztak arra, hogy minden szükséges elvárható intézkedést megtettek a hitelezők védelme érdekében, azonban arra vonatkozóan bizonyítást nem terjesztettek elő, és a követelés ingyenes átruházása nyilvánvalóan nem minősülhet a külső hitelezői érdekekkel egyező magatartásnak. Mindezek alapján a kimentés körében az alperesek által előadottak nem eredményezhették az ügyvezetői felelősség alóli mentesülésüket.

A fentiekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdésének alkalmazásával, annak kisebb részbeni kiegészítésével helybenhagyta azzal, hogy az I-II. rendű alperesek vagyonsökkenésért fennálló felelőssége a Cstv. 33/A. § (1) bekezdés harmadik mondata alapján egyetemleges.

Az alperesek fellebbezése eredményre nem vezetett, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelesek a felperes másodfokú eljárási költségének megtérítésére, mely a jogi képviselő munkadíjból áll, és annak mértékét az ítéletábra a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (3) bekezdés és (5) bekezdés alapján állapította meg.

S z e g e d, 2015. november hó 5. napján

Dr. Gaálné dr. Jobbágy Ildikó sk.
a tanács elnöke

Dr. Béri András sk. . Dobler László sk.
előadó bíró

táblabíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő